

Constructions verbonominales françaises du domaine de la santé et leur comparaison avec le tchèque

(FF JU České Budějovice, 2021)

Cílem práce Petra Březiny je kontrastivní a translatologická analýza verbonominálních kolokací z oblasti odborného lékařského diskurzu. Analýza je prováděna na korpusu, který autor za tímto účelem sestavil.

Práce obsahuje dvě části, první je teoreticko-metodologickým úvodem, v části druhé pak diplomant představuje výsledky analýz konkrétního jazykového materiálu.

P. Březina nejprve vymezuje na základě odborné literatury pojem kolokace. V úvahu bere přístupy E. Ježek, I. Melčuka a F. Čermáka. Zpracování sekundárních zdrojů je promyšlené, je provedeno poučeně a autorovi se daří zachovat kritický odstup k citovaným zdrojům. P. Březina ve své stati dokáže upozornit na sporné body představovaných teorií. Hned na str. 11–12 např. upozorňuje na problematičnost tzv. sémantické nekompatibility, tematizované známým Chomského příkladem, dále též rozebírá příklady typu *Pavel se vdal*. Vždy jde textové o setkání sémantických rysů, příjemce textu pak takové výpovědi v rámci dané komunikační situace interpretuje a střety rysů (např. *mužský* versus *ženský*, či *psí* versus *lidský*) v procesu interpretace řeší – tzn. typicky nejde o příklad sémantické nekompatibility vytvořený lingvistou za účelem demonstrace principu. Dále zmiňuje i problém tzv. volného syntagmatu (str. 18), který vyvstává v momentě, kdy je pojetí kolokací extensivní. Jak tedy nazírat na princip „figement“ – např. *coffre fort* versus *coffre dur*?

Vzhledem k tomu, že tématem práce P. Březiny jsou verbonominální struktury, kapitolu 3 věnuje jejich klasifikaci. Vychází z valenční teorie české tradice a propojuje ji s principem tzv. lexikálních funkcí I. Melčuka. Zde je syntéza poněkud stručnější, není např. dostatečně podrobně vysvětleno, jaký statut v celé teorii má derivace V_0 .

Další kapitola je věnována translatologickým aspektům. P. Březina představuje hlavní pojmy současných teorií, podrobněji zmiňuje např. pojem funkce. Zde připomíná K. Bühlera či R. Jakobsona, do kontextu translatologie jejich úvahy o funkcích uvádí C. Nordová. Je známo, že teorie je komplexní a má svou historickou genezi (zejména Jakobsonova syntéza), která by neměla být opominuta. K autorově analýze závěrečné formule dopisů (str. 30) lze ještě dodat, že formule má i zásadní funkci textovou – v rámci žánru signalizuje závěr textu.

Pátá kapitola práce pojednává o korpusech a korpusové lingvistice. Zmiňuje i principy výstavby svého korpusu, zde bych uvítal poněkud podrobnější představení, zejména co se týče technických parametrů.

Vlastní analytická část práce je velmi stručná (13 stran). I když připustíme, že důležitým praktickým úkolem, který diplomant vyřešil a který se do celkového rozsahu práce nepromítl, je sestavení korpusu, je tato část práce ve výrazném nepoměru s částmi předchozími. K tomu se přidává i fakt, že diplomant ne zcela přesně definuje své výchozí hypotézy a cíle praktické části. Jde-li autorovi především o analýzu determinace, bylo by třeba hypotézy formulovat ve vztahu k teorii determinace ve verbonominálních kolokacích (srov. *avoir peur*, *avoir la trouille*, *poser une/la/des/les question(s)*). Dále není úplně jasně řečeno, podle jakých kritérií volil autor substantiva, která následně v korpusu zkoumal. Příliš stručné a popisné jsou též rozборы možných ekvivalentů (výskyty ve srovnatelných korpusech), opět zde chybí představení hypotéz v kontrastivní perspektivě (např. determinace). Rovněž by bylo vhodné (jde o korpusovou studii), uvést statistické údaje ke zkoumaným kolokacím. Zdá se, že autor již z časových důvodů nestihl tuto část práce dotáhnout, a tudíž nevyužil plně potenciálu, který mu

jím sestavený korpus poskytuje. V neposlední řadě je tím i oslabeno provázání s částí teoretickou.

Práce je psána francouzsky. Po stránce stylistické je velmi zdařilá, vyskytuje se zde jen velmi málo překlepů (např. str. 49 *pandant*), bibliografie je uvedena přehledně a důsledně.

Závěrem:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 17. 8. 2021.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.